

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Qvintum

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput IV. a Gregorius Max. b Præsumptori Ecclesiæ Salonit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74544](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74544)

arbitrii sui remeritate, & quod est gravius ducti cupiditate, Presbyteris quibuslibet absque consensu Episcoporum Ecclesias dant, vel auferunt: unde oportet, ut canonicam regulam servata, nullus absque consensu Episcopi cuiuslibet Presbytero Ecclesiam det, quam si iuste adeptus fuerit, hanc nisi culpa gravi, & coram Episcopo canonicam severitate amittat. Concil. Mogunt. can. 30. *Ut nullus omnino munera exigat à Presbyteris propter commendationem Ecclesie.* Rothomag. can. 5. ibi *Sancitum est, atque omnimodis prohibitum, ut si quis Presbyter inventus fuerit alicui clerico, aut laico munera dare, aut de-*

dise, aut aliquam pecuniam tribuere, ut alterius Presbyteri Ecclesiam surripiat, aut Ecclesiam vacantem pretio redimat, pro hac cupiditate, seu rapina, seu presumptione turpis lucri gratia, deiciatur à Clero, & alienus existat à Clero. De qua corruptela accipendi sunt PP. in presenti, dum ajunt, vitium hoc late diffusum summo studio emendandum esse, & ita repetitis legibus huiusmodi abufum improbarunt, damnaruntque. Commentarium huius textus dabimus infra in cap. 13.

b *Consensu Episcopi*] Juxta tradita supra in cap. 4. de jure patron.

CAPUT III.

a Deodatus Papa.

SIDominus, & Magister omnium, qui sine peccato fuit, accusandi licentiam b uni dedit, quanto magis unius assertione convincendus est, qui simoniæ labe dignoscitur esse pollutus: non igitur & in tali negotio quilibet catholicus est respiciendus, sed ut veritatem asserat, ad pellendam simoniacam rabiem magnis precibus exorandus est.

NOTÆ.

1. a **D**Eeodatus.] Ita etiam legitur in prima collectione sub hoc titul. cap. 3. Glossa marginalis legit Adeodatus; in nullius tamen epistolis reperitur textus hic; nam Adeodatus Monachus D. Benedicti electus Summus Pontifex die 9. Aprilis anno 669. unam tantum epistolam pro privilegiis Abbatie S. Martini Turonensis scripsit, quam referunt Baronius tom. 8. d. anno 669. Binius tom. 4. Concil. pag. 813. in quibus epistolis jam excusis non extant verba huius textus: quare existimabam textum hunc, & textum in cap. sequenti, & in cap. tanta, hoc titul. transcriptos fuisse ex Decreto, quod ex diversis canonibus, & SS. PP. sententiis edidit Cardinalis Deusdedit tituli Apostolorum in Eudogia: in quo librum contra invidiosos, & simoniacos compilavit, ut referunt Baronius tom. 1. anno 187. Antonius Aug. tom. 2. epim. juris Pont. in irael. de collectoribus canonum. Unde credo ex eo decreto Cardinalis Deusdedit transcriptum fuisse textum hunc; & cum ipso decreto careamus, cognosci nequit, ex quo Concilio, aut Ecclesie Patre verba hæc compilasset ipse Cardinalis.

2. b *Uni dedit.*] *Uni dedit* legit Antonius Aug. quod contigit dum Dominus dixit ad Judæos: *Quis ex vobis arguet me de peccato?* Et dum post aliam patientissimè acceptam dixit: *Si male loquutus sum, testimonium perhibe de malo,* ut referatur cap. 15. *Matthæi*, cap. 18. *Ioannis*, vers. 18. quo argumento ad idem probandum usus fuit Gratianus in cap. nos. *Secce* 2. q. 7.

COMMENTARIUM.

3. **C**Um quaesitum esset à Romano Pontifice, an quilibet Catholicus admittendus esset ad ac-

cusationem simoniaci, respondit, quemlibet admittendum esse. Cujus responsi ratio provenit ex gravitate huius delicti, ob eum enim atrocitatem non proceditur in ejus punitione, juxta juris ordinem in aliis delictis servatum; quia in hoc proceditur ad instar publici delicti, & læsæ majestatis, ex constitutione Leonis, & Anthemii in l. si quemadmodum, Cod. de Episc. & cler. cap. san. 25. quæst. 5. Facit textus in cap. per tuas, hoc titul. Unde cum ex legibus civilibus in ordinario crimine persequendo servi adversus Dominum non audiuntur, nec ut accusatores, nec ut testes, l. 20. l. ult. C. de his qui accusare, l. 3. 8. & 12. ff. de testibus; tamen quia in crimine læsæ majestatis ad accusandum & testificandum contra Dominos admittuntur, d. l. 20. l. 2. ff. ad leg. Jul. majest. etiam in crimine simoniæ detegendo admittuntur, cap. tanta, hoc titul. Carnotensis epist. 27. ubi de simoniacis agens ait: *Ad insimulationem talium etiam infames persona admittuntur.* Similiter licet mulieres, & infames ab accusatione arceantur, l. 4. & 8. ff. de accusat. l. 1. l. 15. C. qui accusare; tamen quia in crimine læsæ majestatis admittuntur, l. 7. §. 1. l. 8. ff. ad leg. Jul. majest. l. 4. C. eod. etiam in crimine simoniæ admittuntur, d. cap. tanta, cap. si Dominus, cap. licet Helis, hoc tit. probat Hallier. de sacris elect. sect. 7. cap. 1. §. 4. fol. 271. & ita rectè in presenti docetur, quemlibet Catholicum admitti ad detegendum simoniæ crimen. Judæi autem, & hæretici non admittuntur nisi simonia habeat adjunctam hæresim; ita quod simoniacus crederet cum pertinacia spiritus impura, aut spiritualibus annexa posse comparari, aut pretio acquiri; nam tunc etiam quicatholici non sunt, admittuntur ut accusatores, velut testes, argumento capitis contra, de hæretico in 6. docet Binfelius in presenti, num. 2.

CAPUT IV.

a Gregorius Max. b Presumptori Ecclesie Salonit.

Quotiens contra ecclesiasticam quid gestum dicitur disciplinam, ne nos ante Deum culpa ex dissimulatione redarguat; irrequisitum hoc relinquere non audemus. Pervenit itaque ad nos, quod per simoniacam hæresim fueris c ordinatus; sed & alia de te multa hæc dicta sunt, de quibus unum quam maximè fuit, propter quod necesse

necesse habuimus te summopere per scripta nostra prohibere, ne Missarum solennia celebrare debuisses, donec quid esset verius, potuissimus addiscere. Ne ergo, fili, Ecclesie diu videantur non habere Pastorem, & ne per hæc quæ dicuntur, si indiscussa remanserint, huiusmodi se vitium tendat in plurimos, hortamur ut ad nos venire omni postposita excusatione festines, quatenus servata iustitia, hæc & cognoscere, & finire secundum canonica instituta, Christo revelante possimus. Ita autem fac, ut ad veniendum amplius jam moras non ingeras, ne ipsa te magis absentia obnoxium his, quæ dicuntur assignet: & nos in te hæc res, non solum propter dicta crimina, quæ purgare subterfugis; sed etiam propter inobedientie culpam, durius, scilicet ut in contumacem, cogat ex concilio ferre iudicium.

NOTÆ.

COMMENTARIUM.

^{1.} ^a *Gregorius.*] Textus hic tribuitur Deodato in prima collectione, sub hoc titulo, cap. 4. Gratianus autem in cap. accusatum 2. quest. 4. cum citat ex Sylvestro; sed inter epistolas Sylvestri, aut Pontificis Deusdedit non reperitur textus hic; extat tamen in epistola tertia, lib. 5. Regestr. D. Gregorii; quam integram hic transcribo, ut cognoscatur, Cardinalem Deusdedit in suo Decreto compilasse textum hunc, & transferuisse ex dicta epistola 5. ac sine causa eam divisisse.

^{2.} ^b *Maximo presumptori.*] Id est intruso, injusteque ordinato in Episcopum, ut constat ex epistolis ipsius Pontificis lib. 3. epist. 70. & lib. 4. epist. 34. Sed quia Maximus forsitan se purgavit ab hoc delicto simoniae, & aliis illi illatis, postea lib. 11. epist. 13. illi scribit sub titulo Episcopi Salonitani. De Ecclesia Salonitana egi in cap. 4. de accusat. ubi de hoc Maximo agitur.

^c *Ordinatus.*] Et pecuniâ datâ electus, ut habetur in dict. epist. 34. cuius partem retuli in cap. omnipotens, de accusat.

^{3.} Errum est, ordinatum per simoniam, suspensum esse ipso iure ab ordine suscepto, cap. tanta, cap. ex tua, hoc titulo. nam dum aliqui sacri canones ordinationem per simoniam factam nullam, irritamque esse docent, ut Gregorius noster lib. 7. epist. 142. & alii Ecclesie PP. in cap. quicumque, cap. cum ordinatur, 1. quest. 1. accipiendi sunt quoad exercitium, ut exponit Hallier. de sacris elect. sect. 7. art. 2. ad finem: & Gibalinus de simon. q. 27. Et licet reus accusatus de crimine, dum causa discutitur, non privetur iuribus sibi competentibus, ut probavi in cap. 4. de accusat. tamen in hoc crimine simoniae cum aliquis est infamatus publicè de eo, etiam iudicio pendente suspenditur à missarum celebratione, ut post Glossam hic, docuit Hallierius supra, fol. 264. Unde cum Maximus, de quo in præfenti, publicè infamatus esset de crimine simoniae, ut patet ex aliis epistolis ejusdem Gregorii, ideo Pontifex lite pendente, nec causâ adhuc decidâ, illi inhibuit ne Missam celebraret, usque dum accederet ad Romanam Sedem, ibique legitime ab hac diffamatione purgaretur.

CAPUT V.

^a Lucius Papa.

Sicut enim simoniaca pestis sui magnitudine alios morbos vincit, ita sine dilatione, mox sure ejus ^b signa per aliquam personam claruerint, de Ecclesia Dei debet eliminari, atque propelli. ^c Petrus enim primus Pastor Ecclesie, non alicujus hominis attestacione, sed S. Spiritus inspiratione Simonis interiora recognoscens, sine aliqua audientia, terribilem, & repentinâ morte multavit.

NOTÆ.

^{1.} ^a *Lucius.*] Ita etiam legitur in primâ collectione, sub hoc titulo, cap. 6. nullibi tamen exprimitur, an primi, secundi, vel tertii Lucii sit textus hic, nec cui Prælaro in eo Pontifex rescribat. Ex dicta autem primâ collectione ita eum transcribo.

^{2.} ^b *Signa.*] Licet regulariter in criminibus probationes debeant esse luce meridianâ clariores. cap. 1. cum sequent. 2. q. 1. l. ult. Cod. de probat. l. qui sententiam 16. Cod. de panis; nec ex suspitione sola ullus accusandus sit, cap. multi 2. q. 1. D. Thomas 2. 2. q. 60. art. 3. interdum tamen ob solam suspitionem proceditur, ut in casu heresis, ex l. 2. C. de hereticis: in casu adulterii, l. quamvis 30. Cod. ad leg. Jul. de adult. l. uxor 7. C. de repudiis. Quintil. declamat. 284. ibi: Sed finge me ex suspitione egisse D. D. Gonzal. in Decretal. Tom. V.

cum illo adulterii. Probat Fornerius lib. 1. rer. quorund. cap. 26. & in crimine simoniae, ex præfenti textu. Quibus autem modis probari debeat simonia, & quatenus in ejus probatione locus sit indicis & præsumptionibus, explicat Gibalinus de simon. cap. 30. per totam.

^c *Petrus.*] Verba quæ sequuntur omisit Raymondus; & rectè ea omisisse noravit Ant. Augustin. utpote difficillima; siquidem D. Petrus, dum interiora Simonis recognoscens dixit ei: Pecunia tua recum sit in perditionem; non illic eum intèremit: quare ipse perdoctus vir credidit potius per hæc verba Lucium respexisse ad casum Ananiæ, & Sapphiræ; quia ad vocem D. Petri subito mortui ceciderunt, ut refertur cap. 5. Actuum Apostol. Sed cum casus hic non ob simoniam ab ipsis commissam; sed ob mendacium in retentione partis patrimonii contigeret;

G ;

geret;